EVROPSKÁ KOMISE

V Bruselu dne 30.5.2012
COM(2012) 326 final

Doporučení pro

DOPORUČENÍ RADY

k národnímu programu reforem Slovenska na rok 2012

a stanovisko Rady k programu stability Slovenska na období 2012–2015

{SWD(2012) 326 final}

Doporučení pro

DOPORUČENÍ RADY

k národnímu programu reforem Slovenska na rok 2012

a stanovisko Rady k programu stability Slovenska na období 2012–2015

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 121 odst. 2 a čl. 148 odst. 4 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Rady (ES) č. 1466/97 ze dne 7. července 1997 o posílení dohledu nad stavy rozpočtů a nad hospodářskými politikami a o posílení koordinace hospodářských politik[1], a zejména na čl. 5 odst. 2 uvedeného nařízení,

s ohledem na doporučení Evropské komise[2],

s ohledem na usnesení Evropského parlamentu[3],

s ohledem na závěry Evropské rady,

s ohledem na stanovisko Výboru pro zaměstnanost,

po konzultaci s Hospodářským a finančním výborem,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Dne 26. března 2010 schválila Evropská rada návrh Evropské komise zahájit novou strategii pro zaměstnanost a růst, Evropa 2020, založenou na intenzivnější koordinaci hospodářských politik, které se zaměří na klíčové oblasti, v nichž je třeba přijmout opatření za účelem posílení evropského potenciálu pro udržitelný růst a konkurenceschopnost.

(2) Dne 13. července 2010 přijala Rada doporučení o hlavních směrech hospodářských politik členských států a Unie (na období 2010–2014) a dne 21. října 2010 přijala rozhodnutí o hlavních směrech politik zaměstnanosti členských států[4], které společně tvoří „integrované hlavní směry“. Členské státy byly vyzvány, aby vzaly integrované hlavní směry v úvahu v rámci svých vnitrostátních politik v oblasti hospodářství a zaměstnanosti.

---

1 Úř. věst. L 209, 2.8.1997, s. 1.
2 COM(2012) 325 final.
3 P7_TA(2012)0048 a P7_TA(2012)0047.
4 Rozhodnutí Rady 2012/238/EU ze dne 26. dubna 2012.

(3) Dne 12. července 2011 přijala Rada doporučení k národnímu programu reforem Slovenska na rok 2011 a vydala stanovisko k aktualizovanému programu stability Slovenska na období 2011–2014.

(4) Dne 23. listopadu 2011 přijala Komise druhou roční analýzu růstu, která zahájila druhý evropský semestr integrované koordinace politiky *ex ante* vycházející ze strategie Evropa 2020. Dne 14. února 2012 přijala Komise na základě nařízení (EU) č. 1176/2011 zprávu mechanismu varování[5], ve které není Slovensko uvedeno mezi členskými státy, u nichž bude proveden hloubkový přezkum.

(5) Dne 2. března 2012 potvrdila Evropská rada jak priority pro zajištění finanční stability a fiskální konsolidace, tak opatření na podporu růstu. Zdůraznila potřebu další diferencované fiskální konsolidace podporující růst, obnovy běžného poskytování úvěrů ekonomice, podpory růstu a konkurenceschopnosti, řešení nezaměstnanosti a sociálních dopadů krize a modernizace veřejné správy.

(6) Evropská rada dne 2. března 2012 rovněž vyzvala členské státy účastnící se Paktu euro plus, aby včas představily své závazky, aby mohly být zahrnuty do programů stability či konvergenčních programů a národních programů reforem.

(7) Dne 30. dubna 2012 Slovensko předložilo svůj program stability na období 2012–2015 a národní program reforem na rok 2012. Aby se vzaly v úvahu jejich vzájemné vazby, byly oba programy posuzovány současně.

(8) Na základě posouzení programu stability na rok 2012 podle nařízení Rady (ES) č. 1466/97 se Rada domnívá, že makroekonomický scénář, z něhož rozpočtové projekce v programu vycházejí, je realistický. Je víceméně v souladu s prognózou Komise z jara 2012, přestože v uvedené prognóze se hovoří o trochu vyšším růstu reálného HDP v roce 2012. Záměrem rozpočtové strategie uvedené v programu je zajistit dlouhodobou udržitelnost veřejných financí. Mezi kroky vedoucí k jejímu dosažení patří důsledné provádění rozpočtu na rok 2012 a snížení souhrnného schodku v roce 2013 pod 3 % HDP, což je lhůta pro nápravu nadměrného schodku, již stanovila Rada. V roce 2013 se však dosažení cíle ohledně souhrnného schodku nemusí zdařit. V programu se změnil střednědobý rozpočtový cíl z téměř vyrovnaného rozpočtu na strukturální schodek ve výši 0,5 % HDP a nepředpokládá se, že by se tohoto cíle v programovém období dosáhlo. Nový střednědobý rozpočtový cíl adekvátně odráží požadavky Paktu o stabilitě a růstu. Na základě (znovu vypočítaného) strukturálního rozpočtového salda[6] se na období 2010–2013 plánuje průměrné roční fiskální úsilí ve výši 1,3 % HDP, což je dostatečně nad požadovanou hodnotou, již doporučuje Rada, podle níž se zbývající fiskální úsilí do roku 2013 mírně sníží. Cíl pro rok 2013 je ohrožen, protože navrhovaná opatření v oblasti příjmů se nemusí zdařit. Také souběžné provádění všech drobných opatření může být obtížné a Slovensko již v minulosti výrazně opravovalo cílové schodky *ex-post*. Kromě toho se ve střednědobém horizontu může ukázat, že plošné škrty výdajů nejsou udržitelné. V letech 2014 a 2015 má být průměrné fiskální úsilí ve výši 0,3 % HDP každý rok, což je pod požadovanou úrovní korekce ve výši 0,5 % HDP u zemí, které dosud

---

5 COM(2012) 68 final.

6 Cyklicky očištěné saldo, bez vlivu jednorázových a dočasných opatření, znovu vypočítané útvary Komise na základě informací poskytnutých v programu, za použití společně dohodnuté metodiky.

nedosáhly střednědobého rozpočtového cíle. Podle programu je však míra růstu veřejných výdajů, s přihlédnutím k diskrečním opatřením na straně příjmů, v souladu s referenční úrovní pro výdaje uvedenou v Paktu o stabilitě a růstu pro pozdější léta programového období. Schodek veřejných financí by zůstal pod 60 % HDP. Přestože Slovensko schválilo právní předpisy zřizující radu pro fiskální záležitosti, tato rada dosud nebyla zřízena a dosud nebyly přijaty právní předpisy o výdajových stropech.

(9) Vzhledem ke zmenšujícím se možnostem další konsolidace založené na výdajích a k potřebě podpořit probíhající konvergenci prostřednictvím výdajů v klíčových oblastech, jimiž jsou vzdělávání, inovace a dopravní infrastruktura, je třeba využít opatření zaměřených na rozšíření daňové základny, omezení daňových úniků a lepší dodržování daňových předpisů, aniž by se poškodily krátkodobé vyhlídky růstu. Další podstatný příjem by mohlo přinést řešení největších rozdílů v DPH v EU. Lze rovněž zvýšit příjmy z daní, které mají nejmenší negativní dopad na růst, včetně daní z nemovitostí, a z ekologických daní. Faktické zdanění příjmů z pracovní činnosti se liší v závislosti na druhu zaměstnání. To podporuje přechod k flexibilnějším pracovním ujednáním s negativními krátkodobými a dlouhodobými dopady na veřejné účty.

(10) Slovensko vyřešilo jen částečně problém dlouhodobé udržitelnosti veřejných financí, protože neprovedlo plánované změny pilíře průběžného financování důchodového systému. Byla přijata opatření k posílení životaschopnosti plně financovaného důchodového pilíře. Nestabilní právní prostředí s častými podstatnými změnami v minulosti však vedlo k nezanedbatelným nákladům na přizpůsobení a vytvořilo nejistotu v souvislosti s plně financovaným důchodovým pilířem.

(11) K řešení problému nezaměstnanosti nepřijalo Slovensko žádná podstatná opatření. Stále je zapotřebí zlepšit efektivitu aktivních politik trhu práce a kapacity veřejných služeb zaměstnanosti. Je rovněž zapotřebí přijmout opatření ke zvýšení účasti na trhu práce starších pracovníků a žen, zejména prostřednictvím poskytování služeb péče o dítě. Daňové zatížení, včetně všech povinných plateb, je pro pracovníky s nízkými příjmy stále poměrně vysoké a část lidí, kteří hledají zaměstnání, nemá motivaci vyměnit sociální pomoc za málo placenou práci.

(12) Byla přijata pouze nedostačující opatření ke zvýšení nízké kvality systému vzdělávání a odborné přípravy. V zájmu boje proti nezaměstnanosti mladých lidí na Slovensku by měl být bezodkladně přijat a proveden akční plán zaměřený na mládež, a to v souladu s výsledky společné akční skupiny Slovenska a Komise zabývající se problémem nezaměstnanosti mladých lidí, včetně reformy odborné přípravy a vzdělávání a terciárního vzdělávání. Byla přijata aktualizovaná strategie celoživotního učení. Nebyly však zavedeny žádné zvláštní pobídky k zajištění vyšší míry účasti.

(13) Marginalizovaná společenství, včetně Romů, jsou ve velké míře vyloučena z trhu práce a hlavního proudu vzdělávání, což pro slovenské hospodářství představuje značný nevyužitý potenciál pracovní síly. V zájmu řešení tohoto problému by mělo Slovensko zvýšit úsilí o zlepšení výsledků vzdělávání marginalizovaných skupin a posílit politiky opětovné integrace dospělých.

(14) Slovensko podstatně zvýšilo transparentnost pravidel pro zadávání veřejných zakázek a soudnictví, avšak soudní řízení jsou stále ještě zdlouhavá a nákladná. Celková kvalita a kapacita veřejných institucí je i nadále slabá. Veřejné správě chybí

strategický přístup, trpí vysokou fluktuací personálu a nevytváří dostatečné kapacity, což brání rozvoji politik a poskytování veřejné služby.

(15) V rámci Paktu euro plus přijalo Slovensko řadu závazků. Tyto závazky a také závazky uzavřené v roce 2011 se týkají posílení zaměstnanosti, zvýšení konkurenceschopnosti, posílení udržitelnosti veřejných financí a finanční stability. Komise posoudila provedení závazků Paktu euro plus. Výsledky tohoto posouzení byly zohledněny v doporučeních.

(16) Komise provedla v kontextu evropského semestru komplexní analýzu hospodářské politiky Slovenska. Posoudila program stability a národní program reforem. Vzala v úvahu nejen jejich význam pro udržitelnou fiskální a sociálně-hospodářskou politiku Slovenska, ale také jejich soulad s pravidly a pokyny EU, vzhledem k tomu, že je potřeba posílit celkovou správu ekonomických záležitostí v Evropské unii přispíváním k tvorbě budoucích vnitrostátních rozhodnutí z úrovně EU. Doporučení Komise v rámci evropského semestru jsou zohledněna níže v doporučeních 1 až 7.

(17) Ve světle tohoto posouzení přezkoumala Rada slovenský program stability a její stanovisko[7] je zachyceno zejména v níže uvedeném doporučení 1,

DOPORUČUJE, aby Slovensko v období 2012–2013 provedlo tato opatření:

1. Přijmout v roce 2012 další opatření a upřesnit nezbytná opatření pro rok 2013, opravit nadměrný schodek udržitelným způsobem a zajistit úsilí o strukturální korekci uvedené v doporučeních Rady v rámci postupu při nadměrném schodku. Provést cílené škrty ve výdajích a současně zachovat výdaje stimulující růst a zvýšit úsilí o lepší efektivitu veřejných výdajů. Dále zajistit vhodné úsilí o strukturální korekci v zájmu dostatečného pokroku ke splnění střednědobého cíle, včetně dosažení referenční hodnoty pro výdaje. Urychlit založení rady pro fiskální záležitosti a přijmout pravidla pro výdajové stropy.

2. Zlepšit dodržování daňových předpisů, zejména účinnějším výběrem DPH; odstranit nerovné zdanění práce v různých typech zaměstnání, a to rovněž omezením daňových odpočtů; uvést daň z nemovitosti do souladu s tržní hodnotou nemovitosti; více využívat ekologických daní.

3. Dále upravit pilíř průběžného financování důchodového systému, a to především změnou indexačního mechanismu a zavedením přímé vazby mezi zákonným věkem odchodu do důchodu a nadějí dožití, a zavést do vzorce pro výpočet penze faktor udržitelnosti, který bude odrážet demografickou změnu. Zajistit stabilitu a životaschopnost plně financovaného důchodového pilíře.

4. Zlepšit správní kapacitu veřejných služeb zaměstnanosti s cílem zlepšit zaměření, navrhování a hodnocení aktivní politiky trhu práce v zájmu zajištění více indvividualizovaných služeb zaměstnanosti pro mladé lidi, dlouhodobě nezaměstnané, starší pracovníky a ženy. Zajistit dostatek zařízení péče o děti. Snížit daňové zatížení pracovníků s nízkými příjmy a přizpůsobit systém dávek.

---

[7] Podle čl. 5 odst. 2 nařízení Rady (ES) č. 1466/97.

5. Přijmout a provádět akční plán zaměřený na mládež, zejména pokud jde o kvalitu vzdělávání a odborné přípravy a jejich význam pro trh práce, a to rovněž zavedením systému učňovského školství. Zvýšit kvalitu terciárního vzdělávání větším zajištěním kvality a orientací na výsledky.

6. Přijmout aktivní opatření zlepšující přístup ke kvalitnímu (též předškolnímu) vzdělávání zranitelných skupin, včetně Romů. Zajistit opětovnou integraci dospělých na trh práce prostřednictvím aktivačních opatření a cílených služeb zaměstnanosti, vzdělávání „druhé šance“ a krátkodobých programů odborné přípravy.

7. Zvýšit kvalitu veřejných služeb, včetně lepšího řízení lidských zdrojů. Ještě více zkrátit soudní řízení a posílit roli Úřadu pro zadávání veřejných zakázek jakožto nezávislého subjektu.

V Bruselu dne

Za Radu
předseda/předsedkyně